

Impostos, comptes, pressupostos...

Documentació del segle XVI al XIX s'integra a l'Arxiu Municipal de Cassà

L'Arxiu Municipal de Cassà de la Selva ha recuperat un important aplec documental que s'havia llançat des del balcó de l'antic Ajuntament a la plaça de la Coma, en una època indeterminada entre el 1930 i el 1940. Sortosament el farmacèutic i erudit cassanenc Joan Gener i Roca, conscient de la importància d'aquesta documentació per a la història de Cassà, la va recollir i la va guardar a casa seva, i la va salvar així, in extremis, de la destrucció.

Enguany, la seva filla, Montserrat Gener, vídua del també erudit Narcís Puigdevall, l'ha lliurada a l'Ajuntament, en un moment en què el Servei d'Arxiu Municipal garanteix la conservació de la documentació en un dipòsit adequat i en facilita l'accés a la sala de consulta. A partir d'ara, doncs, a l'Arxiu Municipal es podrà consultar documentació referida al municipi, de l'antic règim, és a dir, a un govern municipal, hereu de l'edat mitjana, que ben aviat transformarà la seva organització. A causa d'això hi trobarem paraules que aviat desapareixeran com batlles, jurats, universitat, etcètera. També coneixerem les despeses que generava l'organització de la Universitat de Cassà (precedent de l'Ajuntament), les diferents formes de finançament i algunes de les seves competències com l'arrendament de serveis del qual són exemples la fleca, la gabella, l'hostal de la Torre i la carnisseria.

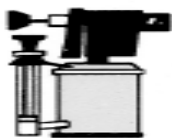
Aquesta documentació, donada a l'Arxiu, arrenca del segle XVI i en part, ja està detallada en dos inventaris "de todos los papeles y documentos existentes en el archivo municipal", datats l'any 1927 i

El Llibre de talles de l'any 1710 i el Llibre del rosac de l'any 1754.

1928, com el Llibre de les tallas i diffinicions y determinacions del Concell de la universitat de la vila y del terme de Cassà... de l'any 1710 a l'any 1754, o el Llibre del rosac de l'any 1754. Un dels llibres més importants d'aquest aplec documental és precisament el "Llibre de les tallas...", que Narcís Puigdevall ja va co-

mençar a transcriure (una còpia de la transcripció es troba a l'Arxiu Municipal). És un període molt interessant de la història de Cassà que dona a conèixer alguns dels efectes de la Guerra de Successió en un municipi de reduïdes dimensions. Per exemple, la necessitat de crear talles (impostos sobre els habitants) per fer front a despeses especials generades per la situació bèl·lica. La primera talla que està recollida en el llibre la va establir la universitat de Cassà, el 27 de juliol de 1710 per fer front a diferents pagaments, entre els quals hi havia el "pagar los matxos son al Real Exèrcit". Entre les altres despeses que s'havien de sufragar amb aquesta talla hi havia el pagament al "Mes(tre) Suriano lo que se li deu del peu del retaula" i a "Pau Costa lo que se li deu del retaula major". Aquesta mateixa talla encara ens dona altra informació, com el funcionament del consell general de la

JAUME BOSCH

IMPERMEABILITZACIONS, S.C.

Bones Festes!

C/Marina, 46
Tel. 972 46 17 69
17244 CASSÀ DE LA SELVA

I ara també venda de
pintures per a la llar

vila i terme de Cassà que es reunia a la "casa de la universitat " i com es feia la crida per a aquesta reunió: "a toc de campana, segons era costum".

En aquesta mateixa pàgina trobareu detallada la documentació donada per Montserrat Gener i Huix i que està disponible a l'Arxiu Municipal per a la seva consulta i que és essencial per a l'estudi de la història de Cassà, del segle XVI al XIX.

LA DOCUMENTACIÓ

Documentació lliurada per Montserrat Gener i Huix a l'Arxiu Municipal de Cassà de la Selva:

Llibre (177 folis)

Conté dos tipus de documents en cadascun dels extrems

- Llibre de talles i determinacions del Consell de la Universitat de Cassà 1710-1730

- Llibre de definicions de comptes 1712-1753

Llibre de rosac de Cassà de la Selva (176 folis) 1754-1771 (en part és una còpia de l'any 1763)

Comptes i relacions de la Junta de Propis (Ajuntament) (273 folis). 1759-1798 i dos folis de 1816 i 1817

Consisteix en documentació sobre el pressupost municipal: arrendaments (feca, gabella, carnisseria...), despeses (accidentals, extraordinàries...), ingressos de tota mena, etc. Enmig trobem dos folis solts de 1816 i 1817 que fan esment de càrregues a cobrar per aiguardent, carnisseria, gabella, Hostal de la Torre, fleques i escrivania (notaria).

Cadastrè (175 folis) 1831 i un document solt de 1846

Enmig hi ha un document de 1846 sobre els flequers de Cassà, que reben 9.021 rals de billó per haver subministrat pa a la Columna de Llevant. També hi ha entremig una llista de persones i oficis i masos i un paper parcialment imprès de 1841.

Coberta amb documentació diversa (194 folis)

- Part d'un litigi 1599

Litigi contra Joan Barnes, propietari del mas Llobet, el qual comet diversos delictes.

- Procés 1691

Procés entre l'agricultor Salvi Pla d'Esclat contra Damià Piferrer Llobet sobre la propietat del mas Llobet

- Visita 1776

Visita del Sr. Miguel Hernandez de Zafra a l'Arxiu de l'Ajuntament de Cassà. Allà, entre d'altres defectes, no hi troba inven-

taris, índexs ni llibre de resolucions i acords. El batlle i els regidors tindran dos mesos per arreglar la situació.

- Procés judicial 1767

Procés judicial pel mas Bota, pretès per Felix Bota contra Cosme Bota

- Documents relacionats amb l'anterior 1761-1762

Documents relacionats amb l'anterior sobre la Cúria de Cassà i pagaments sense identificar (document en molt mal estat sobre arrendaments de blat, pa, etc.; fragment del que semblen ser concessions donades per un testament; document en mal estat de 1618?).

- Documentació miscel·lània 1806

Entremig hi ha dos arrendaments sense data i una venda de terra de Joseph Artau a Josep Pla, tots dos de Caldes

Cobertes amb documentació diversa (336 folis) 1776-1802

- Registre de la Cúria Reial i crides i pregons 1776

Enmig hi ha alguns folis solts relacionats.

- Part de documentació referent a la Cúria de 1792 a 1793

- Documentació de la Cúria 1792-1793 i 1800-1802

Dolors Grau i Ferrando
Arxivera Municipal